

Program for Vestfold og Telemark Venstre
for fylkestingsvalget 2019
Vedtatt versjon, Bø hotell 31.03.2019

GRUNNLAGET FOR VENSTRES POLITIKK - 10 LIBERALE PRINSIPPER	3
VENSTRE I VESTFOLD OG TELEMARK	4
GODT MILJØ OG LEVENDE NATUR	5
KLIMA	5
ENERGI	6
NATUR	6
VANNMILJØ, SJØ OG HAV	6
NATURMILJØ, JORD, SKOG OG FJELLOMRÅDER	7
ROVVILTFORVALTNING	8
SKOLE – KUNNSKAP	9
EN SKOLE I SAMARBEID	9
LÆRINGSARENA	9
EN SKOLE FOR ALLE	9
EN SKOLE FOR LOKALSAMFUNNET	9
SKOLENS VIKTIGSTE RESURS	10
KAMP MOT FRAFALLET I DEN VIDEREGÅENDE SKOLEN	10
SAMFERDSEL	11
FERGER/FLY	11
TRAFIKKSIKKERHET, GANG- OG SYKKELVEIER	12
VEI	12
BY OG STEDSUTVIKLING	13
NÆRING	14
NÆRINGSUTVIKLING	14
LANDBRUK	15
KULTURNÆRING	15
KULTUR, IDRETT OG FOLKEHELSE	16
KULTUR	16
IDRETT	17
FOLKEHELSE	17

Grunnlaget for Venstres politikk - 10 liberale prinsipper

1. Friheten skal gjelde overalt, for alle

Liberalismens mål er enkeltmenneskets frihet. Venstre vil utvide den enkeltes mulighet til å ha makten i eget liv – uavhengig av kjønn, livssituasjon og bakgrunn. Vi hviler først når friheten gjelder overalt, for alle.

2. Det personlige ansvaret er ufravikelig

Alle har ansvar for egne valg. For Venstre er dette like grunnleggende som retten til frihet. Vi er overbevist om at den som gis anledning til å ta ansvar, griper muligheten – og gjennom det vinner økt verdighet og frihet. De som trenger samfunnets hjelp til å leve et verdig liv, skal få det.

3. Alle har ansvar for hverandre, for miljøet og for kommende generasjoner

Alle har ansvar for hverandre og for å sikre at kommende generasjoner har samme muligheter til frihetsutfoldelse som oss. Vi plikter å hjelpe andre med å sikre forutsetningene for frie liv, blant annet gjennom å bygge sterke felles institusjoner, ved å bekjempe fattigdom og ved å respektere naturens egenverdi og bærekraft.

4. Virkelig frihet forutsetter felleskap og rettferdighet

En fri verden kjennetegnes av rettferdighet, verdighet og muligheter for alle. Frie samfunn har lokale, nasjonale og globale fellesskapsinstitusjoner og et godt sikkerhetsnett for alle. Frie samfunn er rettferdige og åpne – hvor enhver person med de nødvendige evner og innsatsvilje, skal kunne nå enhver posisjon i samfunnet.

5. Alle er likeverdige, men ingen er like

Liberalismen er raus. For Venstre er det en verdi i seg selv at mennesker er ulike og tar ulike valg. Respekten for ulikhet inkluderer fordi den innebærer nysgjerrighet i møte med det ukjente, og toleranse for at det gode liv ikke er likt for alle. Toleranse betyr respekt, ikke likegyldighet eller feighet.

6. Politikk skal fremme livskvalitet og menneskelig vekst

Det liberale engasjementet for frihet går lengre enn å sikre alle materiell trygghet og velstand. Overalt i verden kjennetegnes det gode liv av mer enn det materielle – av kultur og åndsliv, frivillig arbeid og læring. Liberal politikk skal sikre dette som reelle muligheter for alle i et samfunn.

7. Politisk makt skal komme nedenfra

Politisk makt og styring skal forankres i demokratiske institusjoner med stemmerett for alle. Demokrati, ytringsfrihet, organisasjonsfrihet, og trosfrihet er grunnleggende liberale rettigheter. De viktigste avgjørelsene som gjelder fellesskapet, skal tas av folkevalgte organer.

8. Makt skal spres og balanseres

Et liberalt samfunnssystem består av fire bærebjelker: Demokratiet, rettsstaten, det sivile samfunn og markedsøkonomien. Venstre er opptatt av å sikre disse institusjonenes åpenhet, uavhengighet og samspill. En slik spredning av makt og åpenhet om maktutøvelse er nødvendig for å hindre autoritær politikk, maktmisbruk og korrupsjon.

9. Den liberale staten er upartisk, sterk og begrenset

Den liberale staten må bygge sterke fellesskapsinstitusjoner for å sikre frihet og muligheter for alle, uten å frata den enkelte ansvar. Staten må være nøytral overfor livssyn. Den liberale statsmakten må respektere begrensningene i egen makt, og dens systemer skal være enkle og tilgjengelige for borgeren. Staten har et spesielt ansvar for å verne om mindretallets rettigheter. For liberale er det forskjell på det vi ikke liker og det vi vil forby.

10. Liberalismen er optimistisk og alltid underveis

Det liberale samfunnet er alltid underveis og åpent for bedre løsninger, skapt gjennom kraften i de bedre argumenter og gjennom mennesker som får brukt evnene sine. Venstres optimisme er grunnlagt på en sterk tillit til menneskenes skaperkraft og på en tro på at det i fellesskap er mulig å legge grunnlag for frie liv, overalt – for alle.

Venstre i Vestfold og Telemark

- Venstres visjon for Vestfold og Telemark er en grønn og miljøvennlig region med Europas mest miljøvennlige transportsystem. Venstre vil fremme høy livskvalitet, balansert og miljøvennlig utvikling.
- Venstre vil ta vare på fylkets unike kultur-, natur- og miljøressurser, spesielt Norges fremste landbruksområder, kulturlandskapet, fjellområder, skjærgården samt de kulturhistoriske miljøene.
- Omstilling av Vestfold og Telemark til et bærekraftig samfunn er en av våre viktige oppgaver. Vestfold og Telemark Venstres mål er et bærekraftig og sosialliberalt samfunn der mennesker kan leve sammen i balanse med naturen og at vi overlater våre etterkommere et bedre samfunn.
- Åpenhet, fornyelse og redelighet er en forutsetning for et velfungerende folkestyre. Venstre vil derfor alltid kjempe for åpenhet, offentlighet, ytringsfrihet og personvern.
- Det nye fylket skal utarbeide en språkbruksplan som tar vare på de språklige rettighetene til innbyggerne, og som gjennomfører en politikk for å sikre gode bruksvilkår for nynorsk, bokmål og tegnspråk.
- Det må etableres en base for ambulansehelikopter for kommunene i Vest-Telemark, nærmest mulig der ambulansedekningen i dag er lite tilfredsstillende.
- Brukermedvirkning fra representanter for det fylkeskommunale råd for funksjonshemmede bør ligge som et premiss for planlegging i forhold til aktuelle saker og dette må det også tas hensyn til i budsjettarbeidet og i revisjon av regionale planer.

Godt miljø og levende natur

Vestfold og Telemarks Venstres mål er et bærekraftig og sosialliberalt samfunn der mennesker kan leve sammen i balanse med naturen.

FNs bærekraftsmål er det som skal ligge til grunn for vår politikk. Klimaforandringer, tap av biologisk mangfold press på nedbygging av matjord og begrensninger på tilgangen til frisk natur forteller at vi må iverksette lang flere tiltak nå og få fart på den grønne omstillingen

Vi må ta vår del av ansvaret ved å tenke globalt og handle lokalt.

Vi skylder kommende generasjoner tilgang til frisk luft, rent vann og levende landskap.

Vi har nullutslippssamfunnet som en langsiktig visjon der nye områder skal etableres med dette som utgangspunktet. Vi skal ta vår andel av nasjonale og internasjonale klimaforpliktelser. Vårt mål er at vi skal redusere fylkets klimautslipp fra dagens nivå med 45 prosent innen 2030.

Klima

Vi skal:

- redusere luftforurensningen på belastede steder
- ha fossilfri kollektivtrafikk innen 2025
- ha taxinæringen til bare å bruke fossilfrie kjøretøy fra 2025
- bare bruker fossilfrie kjøretøy i fylkets virksomhet fra 2025
- stille krav om fossilfrie ferger til og fra havnene i Horten og i egne fylkeseide fergeselskap
- samarbeide med kommunene om landstrømstasjoner og avfallshåndtering i alle havner med større skipstrafikk
- ha flere energistasjoner som tilbyr fylling av hydrogen, biogass, og hurtiglading i hele fylket
- redusere kasting av mat, bidra til gjenbruks- og resirkuleringsordninger
- redusere utslipp av metan, CO2 og lystgass fra landbruket
- oppfylle Difis strenge krav til klima- og miljø i alle fylkeskommunens innkjøp
- sette krav til at fylkeskommunale bygge- og anleggsplasser skal være fossilfrie
- stille krav til bruk av miljø- og klimavennlige byggemateriale og energiløsninger i alle fylkeskommunale bygg/prosjekter

Hvordan:

- forsterke og videreutvikle klimafondet som støtter fylkeskommunens handlingsplaner innenfor klimapolitikk
- invitere innbyggere, frivillige organisasjoner, kommuner, kunnskapsinstitusjoner og bedrifter til et bredt samarbeid om forpliktende innsats for å redusere klimagassutslippene
- satse systematisk på å endre biltrafikken bla. ved å innføre «miljøprising» på belastede vegområder i rushtiden parallelt med rimeligere kollektivtransport
- stimulere til økt bruk av delingsordninger for nullutslippskjøretøy og opplegg for samkjøring
- ha gode innfartsparkeringer fremfor parkeringsplasser i byene
- øke kunnskapen om klima og energi i fylkeskommunen
- være en pådriver for at alle offentlige og private virksomheter har forpliktende klimaplaner
- fylkeskommunen skal levere klimaregnskap og sette opp klimabudsjett

Energi

Vestfold og Telemark skal være et foregangsfylke innenfor miljøvennlig energi. Fylkets energiforsyning bør fra 2030 utelukkende baseres på fornybare energikilder.

Vi skal:

- forsterke «Klima og energiplanen» slik at fylket kan satse systematisk på alternative energikilder
- kreve at alle nye fylkeskommunale funksjonsbygninger bygges som nullutslipp- eller plusshus
- kreve at fylkeskommunale bygninger oppvarmes på fornybar energi
- redusere energibruken i fylket ved å overvåke energibruken og utstrakt bruk av LED lys
- oppgradere og optimalisere eksisterende vannkraftverk istedenfor nye store utbygginger
- bidra til et klimanøytralt landbruk

Hvordan:

- videreutvikle dagens «Klima og energiforum» som et samarbeidsforum mellom næringsliv, stat og fylke
- videreutvikle finansieringsordningen som gir private husholdninger mulighet til å investere i fornybare energikilder
- fortsette støtte og investere i fylkets bioenergi bedrifter
- prioritere miljø- og klimateknologi ved fordeling av støtte til innovasjon og nyskaping
- dele ut en årlig energipris for utvikling av miljøvennlig energi i fylket
- sørge for at flere takflater brukes til energiproduksjon på fylkeskommunale bygg
- etablere felles gårdsanlegg for produksjon av biogass der det er mulig og prioritere å opprette et biogassanlegg på Sørve landbruksskole
- prioritere klassisk naturvern i saker om vindkraftutbygging

Natur

Vestfold og Telemark Venstre skal videreføre levende natur til neste generasjoner.

Naturen leverer det meste til vår eksistens og er i det moderne samfunnet viktige for vår trivsel samt fysiske- og psykiske helse. Presset på det naturgitte kretsløpet øker så det er viktig å bevare det biologiske mangfoldet og ta vare på fylkets særpregede natur- og kulturlandskap. I Oslofjorden er hele det marine økosystemet i endring og flere fiskeslag er i ferd med å bli borte. Vi må snu denne utviklingen. Vi skal forsterke naturinnslaget i byer og på tettsteder.

Vi skal i store trekk følge Vestfold og Telemarks planer for forutsigbar arealbruk slik at fremtidig vekst finner sted på ikke dyrkbare arealer, og som ikke er viktige for biologisk mangfold eller brukes som friluftsområder. Utbygging skal være på areal som ligger til rette for kollektivtrafikk.

Vannmiljø, sjø og hav

Vi skal:

- utarbeide en fullstendig forvaltningsplan for Oslofjorden som tar utgangspunkt i arbeidet som er utført regionalt med vannforskriften og kunnskapen om våre nasjonalparker i fjorden slik at vi får en felles regional plan for forvaltningen av Oslofjorden for fylkene rundt fjorden
- ha Oslofjorden som en nasjonal sjøørretfjord

- ivareta Oslofjorden som gyteområde for torsk
- ivareta Lågen som nasjonalt vassdrag for laks
- ha tiltak mot spredning av fremmede arter som stillehavsøsters
- sørge for opprydning av miljøgifter i fjorder, vassdrag og havneområdene
- forvalte fylkets vassdrag innenfor friluftsliv, kulturmiljø og kulturminner
- forvalte fylkets vannressurser i elver, innsjøer, kystvann og grunnvann på en bærekraftig måte
- ha økt fokus på flom- og erosjonssikring for å forhindre økte tilførsler av næringsstoffer og miljøgifter til vannressursene våre
- sikre fylkets innbyggere tilgang på godt drikkevann
- verne våre unike strand- og innsjøområder til fordel for allemannsretten
- gjennomføre mer opprydning av plast
- få flere mottak av båt vrak og lignende forsøpling
- være en aktiv pådriver for en skånsom regulering av fylkets vannmagasiner og elveløp som tar hensyn til folk og dyreliv

Hvordan

- omfattende samarbeid med fylker, kommuner og næringer om de nære områdene og forvaltning av disse
- delta i det internasjonale miljøsam arbeidet for Nordsjøregionen, Kattegat og Skagerak
- følge opp miljømål i EUs vanndirektiv
- etablerer miljøvennlige løsninger for snø deponier og renseanlegg fra offentlige areal
- sørge for gode mottaksforhold av avfall i fiskerihavner
- gjennomføre miljøtiltak i båthavner og tiltak mot tømning av båtseptikk i Oslofjorden
- sikre viktige habitatområder som gyte- og oppvekstområder for fisk
- hindre effektkjøring i vassdragene som nedstrøms skader fisk- og dyreliv

Naturmiljø, jord, skog og fjellområder

Vi skal:

- verne og ikke bygge ned fylkets svært verdifulle matjordområder
- verne natur- og kulturlandskap med biologisk og historisk mangfold, som har klimaeffekt og som har verdi for matproduksjon
- støtte binæringen og bihold slik at dyrking som krever pollinering opprettholdes
- gjennomføre kantslått som behandler vegkantene på en biologisk skånsom måte
- fjerne uønskede invaderende arter og erstatte det med stedegen vegetasjon og plantesamfunn med høyt biologisk mangfold
- bevare og restaurere fylkets viktige våtmarksområder
- oppdatere plan for vern av skog
- stimulere til frivillige vern av skog
- ha tiltak som gjør at jorda kan takle større nedbørsmengder
- omdisponere nedlagte jernbanetraseer til landbruk eller andre samfunnsnyttige formål

Hvordan

- holde god dialog med skog- og jordbruksnæringen
- si konsekvent nei til nedbygging av dyrkbar mark
- kreve bruk av regulerte utbyggingsområder før nye planlegges
- kreve nydyrking ved omdisponering av matjord
- kreve at matjord tas vare på ved omdisponering
- stimulere landbruket til å ta vare på verdifullt kulturlandskap.
- avrenning fra landbruksområder må unngås

Rovviltforvaltning

Vi skal:

- vise dyr omsorg og ha respekt for dyrenes egenart
- sikre levedyktig bestand av våre fem rovvilt i tråd med de nasjonale målene

Hvordan

- stimulere husdyrnæringen slik at tap av husdyr på utmarksbeite blir lavest mulig
- bidra til rask og effektiv saksbehandling når ekstraordinære behov for skadefelling oppstår
- tildele fellingskvoter som bidrar til å gjøre konflikten til husdyrnæringen lav
- få etablert en felles nordisk forvaltningsplan for våre rovdyr for å sikre langsiktig overlevelse

Skole – kunnskap

Venstre vil styrke den offentlige fellesskolen ved å satse sterkere på læreren. Venstre ønsker en skole der man samarbeider med lokalsamfunnet og næringslivet slik at elevene kommer tettere på arbeidslivet som en del av læringen. Elevene skal gis frihet og hver elev mulighet til å nå sitt fulle potensiale.

En skole i samarbeid

- samarbeide med private videregående skoler som kompletterer fylkeskommunen sitt tilbud
- stimulere skolene til å styrke samarbeidet med lokalsamfunn, arbeidsliv og akademia
- samarbeide med landbruksnæringen om en lærlingeordning for agronomer og gartnere
- videreutvikle kurs i entreprenørskap, foretaksmohet i de yrkesfaglige studieretningene i samarbeid med næringsliv
- øke samarbeidet mellom universitetet, de videregående skolene og grunnskolene
- aktivt informere om krav og rettigheter for internasjonal skoleutveksling og god oppfølging når elevene kommer tilbake til ordinære studie (utvikle forum, kunnskapsutvikling, mentorskap)

Læringsarena

- gjøre den yrkesrettede opplæringen mer praktisk relevant. Det må bli lettere å kombinere teori og praksis
- styrke samarbeidet med næringslivet slik at tidsmessig og innovativt utstyr utvikles og introduseres i skolen
- videreutvikle skoler med sterke fagmiljøer innenfor ulike studieretninger. På den måten skal elevene få en enda bedre mulighet til å fordype seg i sitt fagområde
- alle videregående skoler som har idrettsfag i dag i Telemark skal inkludere E-sport som et valgfag
- oppfordre Toppidrettsgymnaset og TTU til å inkludere e-sport i sin undervisningsplan.

En skole for alle

- prioritere oppfølging og testing av elever som sliter med dysleksi og dyskalkuli gjennom styrket rådgivnings- og oppfølgingstjenesten
- styrke skolehelsetjenesten med miljøterapeuter i den videregående skolen, blant annet ved etablering av tverrfaglige team med miljøterapeuter
- styrke undervisningen i psykisk helse, kroppspress, kroppsfokus, seksualitet
- utvikle elevdemokratiet på hver enkelt skole. Det skal innføres fast dialog mellom elevrådet, skoleledelse og folkevalgte i fylkeskommunen
- aktiv brukermedvirkning må benyttes i mye større grad ved universell utforming av fylkeskommunens bygg og tjenester
- en skole for alle. Sterkere fokus på skolehverdagen for ATH-elever (arbeidsliv og hverdagstrening) slik at nødvendig tilrettelegging sikrer et likeverdig innhold i skolen.
- videreutvikle lærekandidatordningen for å sikre at flest mulig går ut av videregående opplæring med dokumentasjon på sin kompetanse
- gjøre det mulig å ta opp fag fra ungdomsskolen og tilby intensivkurs for de som henger etter ved overgangen til videregående skole

En skole for lokalsamfunnet

- opprette lærling- og praksisplasser i fylkeskommunen og samarbeid med kommunene og fylkesmann statlig arbeidsplasser om å øke sitt lærlingstall
- elever som går ut i en lærlingperiode må få en tettere oppfølging fra fylkeskommunen enn tilfellet er i dag. Dette må skje fram til fagbrev og da i samarbeid med de ulike opplæringskontorene

Skolens viktigste resurs

- lærere gis løpende kompetanseutvikling
- tilby stipend for de som tar videreutdanning til faglærer der hvor det er særlig vanskelig å rekruttere
- øke omfanget av etter- og videreutdanning for lærere i videregående opplæring

Kamp mot frafallet i den videregående skolen

- Venstre ser det som svært alvorlig at mange unge mennesker ikke fullfører videregående opplæring.
- Venstre vil videreføre kampen mot frafallet i videregående skole.
- Dagens fraværsgrense tar ikke høyde for elever i flere typer livssituasjoner. Venstre vil evaluere fraværsgrensen i en helhet.

Samferdsel

Venstre vil føre en samferdselspolitikk som gir god mobilitet for befolkningen, bidrar til et framtidig utslippsfritt samfunn og gir økt verdiskaping for næringslivet. Videre vil Venstre arbeide aktivt for at alle våre byområder kommer med i de nasjonale byvekstavtalene, som er langsiktige avtaler mellom kommune, fylke og stat for å tilrettelegge for økt bruk av kollektiv, gange og sykkel. Dette vil åpne igjen for økonomisk støtte fra staten.

Trafikksikkerhetsarbeidet må fortsatt styrkes, slik at visjonen om null drepte i trafikken kan nås.

Venstre er en pådriver for miljøvennlig transport innenfor alle områder, som f.eks. anlegg for landstrøm i fylkets største havner.

Jernbane

- Nytt dobbeltspor mellom Porsgrunn og Larvik må utnyttes langt bedre ved å øke frekvens og kapasitet på Vestfoldbanen. Tilbudet til pendlere må forbedres, blant annet ved reduksjon av reisetiden.
- Fylkeskommunen må få økt mulighet til å påvirke togtilbudet både lokalt og regionalt.
- Alle holdeplasser/stasjoner i vårt fylke på Vestfold-, Bratsberg- og Sørlandsbanen må opprettholdes og få en god tilbringertjeneste.
- Støtte arbeidet for å etablere togstopp i fjell ved Landmannstorget/ Skien sentrum.
- At buss- og togruter må korrespondere med minimal ventetid ved overganger.
- At Vestfold og Telemark fortsetter sitt høyfartstog -engasjement gjennom «Lyntogforum Vestlandsbanen over Haukeli»
- Venstre vil at strekningen Oslo – Kristiansand skal prioriteres når regjeringen skal gjøre strekningsvise utredninger av høyhastighetsbaner mellom de store byene i Sør-Norge.
- Vi vil være pådrivere for en rask og kontinuerlig utbygging av en moderne dobbeltsporet Vestfoldbane og som via Grenlandsbanen vil knyttes til, og inngå i, en ny og kystnær Sørlandsbane.
- Det må etableres en langsiktig og forutsigbar finansiering av jernbaneutbyggingen, etter modell fra Nye Veier AS. Ved å få en forutsigbar finansiering av hele prosjekter unngår man unødig stopp i utbyggingene. Det vil sikre at det holdes et høyt tempo i utbyggingen av Vestfoldbanen og de øvrige Intercity-strekningene på Østlandet.
- Sikre en fullføring av elektrifisering og videre drift av Bratsbergbanen. Kan inngå som en del av en ny regionalbane Notodden-Torp-Drammen (eventuell rundbane via Kongsberg).
- Støtte arbeidet med dobbeltspor til Kongsberg.
- Ny dobbeltsporet jernbanetrase mellom Porsgrunn og Larvik må utnyttes bedre. Tidligere togavganger sørover fra Drammen og senere avganger fra Skien mot Drammen. Dette vil også gi flyreisende til/fra Torp muligheter for bruk av tog på tidlige/sene flyavganger/-ankomster.
- Det må gjøres en betydelig økt satsing og tilrettelegging for å få mer frakt av gods fra vei til bane og sjø. Det må derfor satses på bygging av nødvendige kryssningsspor for godstog.
- Arbeide for gode godsløsninger i Vestfold og Telemark hvor vi får godsterminaler og havner som er godt integrert med jernbane og sjø.
Larvik er Norges nest største containerhavn og det må satses videre på ny teknologi for å ha en moderne regional havn. For Grenland og Larvik er det viktig å støtte opp om et internasjonalt arbeid for etablering av en godskorridor gjennom Jylland og nord-Tyskland.
- Fortsette arbeidet for etablering av en tømmerterminal i Gransherad og gjennom dette sikre drift og vedlikehold av verdensarvobjektet Tinnosbanen.

Ferger/fly

- Stille absoluttkrav om nullutslippsferger på Norges største riksveissamband Horten – Moss i neste konsesjonsperiode.
- Sandefjord Lufthavn må bli en foregangs flyplass innenfor miljø- og klima. Venstre ønsker at Sandefjord Lufthavn primært skal være en flyplass med et godt tilbud til regionens nærings- og arbeidsliv. Antallet som benytter kollektivtransport til/fra flyplassen må økes.

- Notodden flyplass er svært viktig som skoleflyplass for fremtidens piloter. Flyplassen er også viktig for regionens pendlere og forretningsreisende med sine faste ruter til Bergen. Fylkeskommunen vil sikre og medfinansiere driften ved Notodden Flyplass.
- De fylkeskommunale fergene må ved oppgradering og utskifting bli elektrifisert.

Trafikksikkerhet, gang- og sykkelveier

- Videreføre utviklingen av sykkelbyer i fylket og legge til rette for økt sykkelbruk. Det må utvikles effektive og atskilte sykkelveier på strekninger der mange bruker sykkel.
- Fortsette byggingen av nye gang- sykkelveier gjennom spleiselag med kommunene. Venstre vil legge særlig vekt på sammenhengende gang- og sykkelstier.
- Følge opp fylkets trafikksikkerhetsplan i pakt med nullvisjonen. Vestfold og Telemark må bli sertifisert som «trafikksikker fylkeskommune».
- Støtte opp rundt trafikksikkerhetstiltakene for barn og unge som ligger i kampanjen «Hjertesone» - sikrere for elevene å gå eller sykle til skolen og med mindre biltrafikk og tryggere stopp- og hentesoner for elever.

Kollektivtrafikk

- Styrke kollektivtrafikken og stille økte miljøkrav. Karbon må innen 2025 fases ut som drivstoff og erstattes med elektrisitet, hydrogen, biogass og andre miljøvennlige alternativer.
- Øke frekvensen morgen og kveld på alle kollektivruter og satse spesielt på ekspressbusser mellom byene i fylket.
- Utvikle knutepunkter og holdeplasser langs hovedveiene og som en del av buss- og togtilbudet i fylket.
- Opprettholde lave priser på kollektivtilbudet.
- Det må etableres et takst- og billettsamarbeid mellom Vy og Vestfold og Telemark fylkeskommune. Dette vil forenkle overganger mellom buss og tog samt gjøre det mer attraktivt og rimeligere å benytte kollektivtransport.
- At kollektivtrafikken må legges nær der folk bor og arbeider. Nye utbyggingsområder for næring og bolig legges slik at et godt kollektivtilbud kan sikres.
- Kollektivtilbudet må gjelde hele fylket. Det må derfor etableres ordninger som også gir våre innbyggere utenfor de mest tettbygde områder et godt tilbud. Innføring av bestillingsruter for buss må videre prøves ut.
- Stimulere til økt bruk av sykler og elsykler, blant annet ved etablering av pendlerparkering for sykler på togstasjoner og busstopp.
- Tilby gratis kollektivtilbud på belastede vegområder i rushtiden.

Vei

- Starte arbeidet med å sørge for gul midtstripe på de mest trafikkerte fylkesveiene.
- Sørge for at alle fylkesveier har god dekkestandard på asfalten og sette krav til slitastjedybde.
- Prioritere rassikring på Tinnsjøveien (fylkesvei 37)
- Øke vedlikeholdet til eksisterende fylkesveinett, slik at det store etterslepet kan bli redusert.
- Sørge for oppgradering av strategisk viktige fylkesveier, og med særlig fokus på Vest-Telemark.
- Fylket må stille krav om mindre bruk av veisalting ved nye driftskontrakter.
- Arbeide for utvikling av transportaksen Rv 36 og E134 til Vestlandet.
- Sikre gode øst-vest-forbindelser mellom indre Vestfold og ny togstasjon på Skoppum (Horten kommune), tett ved E18.

By og stedsutvikling

- På lik linje som Grenlandspakka må Norges femte største byområde, Vestfoldbyen (Tønsberg, Sandefjord, Larvik) inngå i den statlige ordningen med byvekstavtaler, slik at kollektivtilbudet i og rundt alle fylkets byer kan styrkes.
- Intensivere arbeidet med å få på plass flere hurtigladere for el-biler. Må etableres ved alle fylkeskommunale bygg.
- Styrke satsingen på bygdepakker i regi av fylket og Statens Vegvesen for å tilrettelegge for utvikling av klimavennlige og attraktive bygder, ref. «Bygdepakke Bø».
- Støtte Larvik i gjennomføring av mulighetsstudien for en helhetlig transportløsning for Larvik, inkludert ny tilrettelagt veiløsning for fylkesvei 303 på Torstrand i Larvik kommune.
- Knytte fylkeskommunale avdelinger/arbeidsplasser mot kollektivknutepunkt og sentrumsområder.
- Etablere parkering for sykler på togstasjoner og ved bussholdeplasser.
- Utvikle regionale næringsområder i samsvar med fylkenes regionale planer for bærekraftig arealbruk.
- Fortsatt styrke fylkets byers rolle som sosiale og kulturelle møtesteder.
- Føre en forpliktende politikk for vern av kulturminner.
- Ivareta NB! stedenes verdi i fylket (nasjonal betydning hos riksantikvaren).
- Venstre vil konsekvent si nei til etablering av kjøpesentra utenfor byene.

Næring

Næringsutvikling

Et mangfoldig og nyskapende næringsliv er avgjørende for at vi skal kunne opprettholde og utvikle velferdssamfunnet i en stadig mer globalisert økonomi. Kjernen i Venstres næringspolitikk er gode generelle rammevilkår for alle deler av næringslivet. Det er et mål for Venstre at flere starter egen bedrift. Det er viktig for maktspredning i økonomi og samfunn å ha et mangfold av små og mellomstore bedrifter, i tillegg til de store bedriftene i vårt fylke. For å få til en positiv nærings- og befolkningsutvikling i Vestfold og Telemark må viktige rammebetingelser komme på plass. En god infrastruktur er helt avgjørende for å få til en positiv utvikling for næringslivet i hele fylket. I tillegg er det viktig å skape gode og forutsigbare rammevilkår gjennom Innovasjon Norge.

Vestfold og Telemark Venstre vil:

- sørge for en næringslivspolitik som gjør det enklere å utvikle og drive små og mellomstore bedrifter i regionen
- Sirkulærøkonomi skal være et bærende prinsipp for næringsvirksomhet, som betyr å redusere råvarebruk, avfall, utslipp, energiforbruk, samt gjenbruk og resirkulering.
- videreutvikle en strategisk plan for næringsutvikling i regionen
- forsterke og videreutvikle midler til et regionalt næringsfond
- være en foregangsregion for sosialt entreprenørskap ved å støtte og skape forutsigbare rammebetingelser for sosiale entreprenører
- bruke partnerskapsmodellen for å engasjere til å bidra til bedre integrering
- dele ut pris «Årets døråpner» - beste bedrift i fylket på integrering
- ha et tett og godt samarbeid med kommunene i regionen for å sørge for å være en foroverlent og attraktiv region for næringsetableringer
- samarbeide tett med Universitet Sørøst-Norge og næringslivet for å bidra til å dekke regionens kompetansebehov
- at en større andel av fylkeskommunens næringsmidler skal fordeles ut til kommunene slik at kommunen selv kan bestemme
- støtte nærings- og kunnskapsparter som bidrar til positiv næringsutvikling og grønn økonomisk vekst
- utnytte fylkets ressurser innenfor bioenergi, også med tanke på verdiskaping og arbeidsplasser i fylket
- arbeide for å opprettholde landbrukets og næringsmiddelindustriens viktige betydning for matsikkerhet og arbeidsplasser i fylket
- videreføre og styrke det regionale Oslofjordfondet med en ny geografisk organisering som samsvarer med de nye regionene
- styrke og legge til rette for næringsklynger i Vestfold og Telemark. Fokus på næringer hvor fylket har typiske fortrinn og i et samarbeid mellom universitet, forskningsfond, næringen og det offentlige.
- at den strategiske regionale planen for verdiskaping og innovasjon revideres i tillegg til at det utarbeides årlige handlingsplaner. Planen utarbeides i et samarbeid mellom universitet, næring og fylkeskommune
- realisere et fullverdig beredskapssenter på Sagamoen i Nome. Senteret brukes av flere organisasjoner til ulike treningsformål; bilkjøring, skytebane, brann trening etc. Brukes av politi og ulike nasjonale organisasjoner
- si nei til etablering av deponi for farlig avfall i Brevik

Landbruk

- Vestfold og Telemark skal bidra med sin andel for å nå det nasjonale målet om økt matproduksjon.
- Lokal matproduksjon er viktig og økt forbrukerorientering kan gi landbruket flere ben å stå på. Vi vil forenkle regelverket for foredling av mat fra egen gård.
- Sette krav til lokalprodusert mat ved fylkeskommunale innkjøp for å øke andelen økologisk landbruk og tilgang til lokalt produsert mat. Venstre vil derfor støtte opp om gründere og småskalaprodusenter som kan øke mangfoldet og tilgangen på spesialiteter.
- Bedre miljøtilstanden i landbruket gjennom økt skjøtsel og istandsetting av kulturlandskap, naturmangfold og kulturminner.
- Anti-forsøplingskampanje i landbruksområder - særlig hvor det produserer høyballer eller går dyr på beite.
- Støtte opp under Sagaplant AS som nasjonalt plantehelsesenter.

Kulturnæring

Årlig konsumerer vi kultur for milliarder av kroner. Mange store og små selskaper oppstår og drives for å skape kulturelle opplevelser. I det nye spenningsfeltet oppstår kulturbasert næring eller kulturnæring. Til nå har kulturbasert næring hatt liten oppmerksomhet som næring samtidig som kulturnæringene har blitt en større del av norsk økonomi.

Både antall sysselsatte og verdiskapingen har hatt en voldsom øking de siste ti år. I tillegg har kulturnæringene flere av egenskapene som trengs for at næringslivet skal lykkes med å være nyskapende og omstille seg. Kulturnæringene bidrar til lokal utvikling og utvikler steder særpreg og identitet.

Vi har et rikt tilbud av kunstnere, teater, sang, musikk, kor, museer, natur og severdigheter som kan være aktører eller inngå i opplevelsesøkonomien. Likaså vil omdømmebygging, design, historiebygging, sponsing og kultur som investering være elementer i arbeidet. Det er spesielt viktig å få til et samarbeid og samspill mellom de forskjellige aktørene.

Vi skal:

- utnytte de mulighetene UNESCO-statusen av fylkets attraksjoner gir
- lage en ny strategisk plan for kulturnæringen i et samlet Vestfold og Telemark fylke
- tilrettelegge for at ulike aktører kan drive kulturbasert næring i fylket

Hvordan

- utvikle en felles forståelse mellom fylkets politikere, næringsliv, handelsstand, kulturliv, lag og organisasjoner om kulturnæringens verdi
- skape felles treffpunkter for samarbeid
- gjøre veien fra gründer til lønnsom kulturbedrift enklere
- utvikle kulturbaserte næringer og opplevelsesturisme. Vestfold og Telemarks unike skjærgård må kunne danne grunnlaget for en større satsing på bærekraftig skjærgårdsturisme; "Skjærgården som spydspiss"
- felles satsing på våre nasjonalparker på Hardangervidda, Færder og Jomfruland
- opprettholde et godt båt – og fergetilbud i fylkets skjærgård
- videreutvikle bærekraftige turistdestinasjoner i fylket i samarbeid med Innovasjon Norge

Kultur, idrett og folkehelse

Kultur

I et åpent og liberalt samfunn som vårt er rammer for ytringsbetingelser avgjørende. Mest av alt er derfor kultur ytring. Kultur fremmer demokrati, og er en drivkraft der mennesker møtes. Kultur fremmer livskvalitet og menneskelig vekst.

Kulturbegrepet i fylket omfatter alle kunstneriske uttrykk, idrett, bibliotek, museer, utdanningsinstitusjoner, festivaler og kulturminner.

En aktiv kulturpolitikk og frivillig innsats i fylket er en viktig investering for et rikere menneskelig miljø. Tilgang til kulturarenaer og kulturopplevelser bidrar til god sosial utjevning, integrering, folkehelsen, næringsutvikling og økonomisk verdiskapning i fylket.

Det frivillige kulturlivet vil alltid forestå den største produksjonen av kulturell aktivitet. Det er derfor viktig å sikre organisasjonene frihet og gode rammevilkår. Det er der kompetansen, ideologien og kunnskapen om frivillighet er ivarettatt.

Venstre vil:

- ha profesjonell utsmykking av nye fylkeskommunale bygg
- sikre videreføringen av Teater Ibsen som fylkets regionale teatertilbud
- støtte utviklingen av et Ibsen formidlingssenter/ Ibsenbibliotek i Skien
- støtte utvikling av et formidlingssenter for Munchs kunst og liv i Åsgårdstrand
- støtte en videreutvikling av kunstnerbyen Kragerø
- ha søndagsåpne bibliotek og samarbeide med kommunene om biblioteket som møteplass og arena for debatt
- forsterke bibliotekenes rolle som sosiale og kulturelle møteplasser
- utvikle fylkesmuseene som en aktiv formidler av fylkets kulturhistorie
- føre en forpliktende politikk for vern av kulturminner
- utvikle mulighetene UNESCOs verdensarvliste gir for Notodden og Rjukan.
- fortsette arbeidet med å få Vestfolds unike skipshauger inn på UNESCOs verdensarvliste
- ivareta en god forvaltning samt en fredning av Telemarkskanalen. Staten må bidra til å sikre trygg økonomisk drift av kanalanlegget
- at fylkets unike geologi blir gjort bedre kjent gjennom Gea Norvegica UNESCO Global Geopark
- støtte utvikling av middelalderbyen Tønsberg og Slottsfjellområdet som kulturarena
- støtte utvikling av historiefortellingen rundt Tønsberg og Sandefjords by- og handelskultur, med kjøpmenn, borgerskap og håndverkere, redere, sjøfolk, hvalfangere og tjenestefolk, i den karakteristiske trehusbebyggelsen i byene og på øyene
- videreutvikle fylkesmuseene som aktive formidlere av fylkets kulturhistorie
- opprettholde og tilrettelegge for kulturarbeidsplasser over hele fylket

Kulturutveksling

Venstre vil:

- videreføre satsingen på Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken
- videreføre satsningen Marked for musikk og Marked for Scenekunst
- innføre Arbeidslivets kulturseilas (AKS) i hele fylket
- støtte talentutvikling i fylket og videreføre satsningen på Ung Kultur Møtes (UKM)
- videreføre deltakelse og arbeidet med regionale filmsenter støtte fylkets mange festivaler
- arbeide for å fremme fylket som festivalfylke

Hvordan:

- ha et bredt samarbeid med lag, foreninger, skoler, kommuner, idrettens organisasjoner, næringsliv og private aktører.
- gi paraplyorganisasjonene gode rammevilkår
- arbeide for et godt samarbeid og utvikling mellom fylkets mange profesjonelle aktører og våre amatører innen kulturområdet
- gi fylkeskommunal driftstøtte utviklingsmidler, stipend og spillemidler
- arbeide for prioriteringer i budsjettene for fylkeskommunen ved nye tiltak
- øremerke midler til kunstnerisk utskyting av fylkeskommunale bygg

Idrett

Venstre vil legge til rette for at flest mulig mennesker får anledning til å delta i idrett eller friluftsliv. Idretten er vårt største frivillige fellesskap og skaper trivsel, sosiale nettverk og folkehelse. Idrett er lek, samvær, integrering, dugnad, konkurranse og folkehelse. Venstre vil legge til rette for frivillighet, idrett og friluftsliv i hele landet, og bidra til å fremme en sunn livsstil hos befolkningen.

Venstre mener det er spesielt viktig å sikre at alle barn og unge har likeverdige muligheter til å delta i de lokale idrettsaktivitetene. Venstre vil legge til rette for flere breddeidrettsanlegg og sikre at nye idretter og aktiviteter sikres gode vekstvilkår.

Venstre vil:

- styrke den fysiske aktiviteten blant barn og unge gjennom et bredt samarbeid med skoler, kommuner, lag og foreninger
- prioritere det frivillige kultur- og idrettsarbeidet
- støtte opp om utbygging av idrettsanlegg i nært samarbeid med fylkets idrettskrets
- støtte opp om etablering av næranlegg er viktige for også å nå fram til både de organiserte og ikke organiserte aktivitetene
- sørge for at idrettstilbudet er bredt og mangfoldig
- at det finnes områder i nærmiljøet der barn kan utfolde seg i uorganisert lek
- arbeide for økt nasjonal andel av anleggsmidler som går til nærmiljøanlegg, folkehelseiltak og breddeidrett

Folkehelse

Det vi lærer som barn, tar vi med oss videre i livet. Helsevanene påvirker mulighetene til å lykkes i skolen og i arbeidslivet. Folkehelsearbeid er avgjørende for å redusere sosiale forskjeller og gi folk flere leveår med god helse.

Venstre vil støtte opp om økt fysisk aktivitet, bedre kosthold og god tilhørighet til samfunnet for hele befolkningen. Et betydelig løft i folkehelsearbeidet vil kunne redusere mobbing, ensomhet, psykisk og fysisk sykdom.

På den måten kan vi forebygge mer fremfor å behandle. Venstre mener vi trenger et betydelig løft for folkehelse som fagfelt.

Venstre vil:

- at fylkeskommunen innfører helsekonsekvensutredning (HKU) som et verktøy for å synliggjøre hvordan beslutninger og tiltak i ulike sektorer kan påvirke befolkningens helse
- legge til rette for at alle har tilgang til kulturtilbud og gode friluftsliv- og naturopplevelser, blant annet ved utforming og tilrettelegging av turstier og løyper

- sette fokus på Vestfold og Telemarks levekårsutfordringer
- styrke den fysiske aktiviteten blant barn og unge gjennom et bredt samarbeid med skoler, kommuner og idrettens organisasjoner
- ha en målsetting om økt fysisk aktivitet i fylkets videregående skoler og styrke folkehelsearbeidet ved de videregående skolene
- styrke muligheten for at alle kan ha gode friluft- og naturopplevelser, blant annet ved utforming og tilrettelegging av turstier og løyper
- styrke tannhelsetjenesten for barn, ungdom og eldre
- bruke «Trafikksikre kommuner» og «Trygge lokalsamfunn» som viktige verktøy for å sette skadeforebyggende arbeid på agendaen